

Matkova Tina

Pregelj v tej noveli opisuje pot ljudi, ki gredo na ogled izvršitve smrtne kazni. Pot je šle od Volč na Tolminskem pa do Gorice, kjer naj bi usmrtili pobudnike puntov.

Glavna oseba v noveli je Matkova Tina, ki je noseča z Janezom, katerega so med drugimi tudi obsodili na smrt. Tega oče ni maral saj se bo sin rodil kot pankrt oziroma nezakonski sin, poleg tega pa bo gosposka gledala na Tino in otroka kot na puntarje. Zato je med potjo Matek ljudem pripovedoval kakšna vlačuga je njegova hči in podobno. Vendar se je spomnil da ko bo prišel domov bo ona lahko že mrtva, ni mogel biti več jezen nanjo ampak jo je počakal. Vsedel se je ob rob ceste ter po nesreči zadremal, tako da ga Tina ni mogla videti, ko je šla mimo.

Tina je bila zaljubljena v Janeza z vsem srcem zato jo je usmrtitev še toliko bolj mučila poleg tega pa je pod srcem nosila še njegovega otroka, kateremu se je bližalo rojstvo tako, da je bila Tina izmučena psihično zaradi Janeza, fizično pa zaradi bližine rojstva. Tina celo pot pripoveduje kako bo poljubila njegovo krvavo glavo in objela njegve noge, roke...

Toda ko je zaslišala zvonjenje je vedela, da je usmrtitev že mimo in da Janez ne trpi več. Na samem polju, kjer so usmrčene ljudi razobesili ji pa stražarji niso pustili, da bi objela in poljubila dele Janezovega telesa.

Žalostna se je odpravila domov, vendar se je na sredi poti zaradi bolečin zgrudila v grmovje. Klicala je na pomoč, vendar ko so prišle neke ženske, je bilo že prepozno. Tina je umrla toda njenega otroka so našli živega.